

קידם המיוחד במישוק זה. מבלי שנשאלו, הם עונים — לא בדיבורים, אלא ברגליים. תחלופת ה"אוכלוסיה במקום היא עצומה. מנהיג פוטנציאלי. פרשת ה"שבע וכלה להיות רגילה — לולא נוספה למחזה דמות חדשה: נשיא המדינה.

אחרי הפעולה הודרו הנשיא לבוא לקריית-שמונה, לשתף את עצמו בסביבות התושבים. הוא לא הסתפק בכך, אלא השמיע דברי-ביקורת חמורים ביותר על הממשלה, שאינה מטפלת בקורבנות הפיגועים, ובעיר ביכלל, בדרך האנחה. הוא גם נתן לממשלה עצה שגבלה בפקודה: לשגר לקריית-שמונה מייד ועדת שרים, שתשג במקום עד שיימצא פיתרון לבעיות.

היתה זאת מסיקה חדשה מפיו של יצחק נבון, ובצמרת המפלגות הודקרו כמה זוגות-אוזניים. האם מדבר נשיא-המדינה או מנהיג פוליטי פוטנציאלי?

אחרי הבחירות נשמעו במפלגת העבודה קולות שתבעו להועיק את יצחק נבון לראשות מפלגת העבודה המנצחת-המובסת, כדי לפי תוח במיבצע-חירום של כיבוש "עדות המיורח" (העולם הזה 2287). הנשיא בקריית-שמונה הצליח — בכוננה או שלא בכוננה — להיראות מה יוכלו בשטח זה. הוא דיבר אל בני עדות-המיורח. הוא שלח אצבע מאשימה לעבר הממ"ש. הוא ביטא את מאווייהם ו- תביעותיהם. הוא התקבל עליידי כמלך.

בתל-אביב לא נעלם מסר זה.

כנסים

עצרת המועקה

הכנס שנערך לחוג

את הניצחון הפך

סמך לכישלון

כאשר עלה הרעיון לראשונה, היתה לו משמעות מעשית ברורה. כנס הפלמ"ח נועד לתרום תרומה חשובה לתעמולת-הבחירות של המערך, ולהוות אותו עם העבר המפואר, להזכיר לציבור את שרי רשיו, להועיק לפעולה את הלוחמים הוותיקים.

ירוחם כהן בכנס

וגם עסקנים בהמוניהם

במחשבה שגויה נפסל הרעיון. תחת זאת נקבע לכנס יעד אקטיבי אחר: לשמש במת לחגיגות הניצחון העיקרית של המערך, אחרי הבחירות.

שלושה מיוותמים. בינתיים קרה מה שקרה, וכנס הפלמ"ח הפך מאורע עגום מאוד. עסקני המערך באו בהמוניהם — ביניהם אנשים כמו שימרון פרס וירוחם משל שקשר שלהם לפלמ"ח לוטה ב"ערפל. הפלמ"חניקים האותנטיים, כמו ירוחם (הגיגי) כהן, כמעט נעלמו בין העסקנים. בחלל ריחף (המשך בעמוד 38)

לא תחסום שרון בדישו

אין איש בצמרת חרו שיוכח לתפוס את מקומו של בגין מבחינת הכאריזמה האישית, ההשפעה ועדות-המיורח והיכולת ליצור את הלהט הלאומני — מיכאל אריק שרון.

המוני ישראל שרו "אריק מל" לפני ששרו "בגין מל" ישראל". יש לו כאריזמה. הוא גבור של הנוער הלאומני, ואם עדי אינו מושרש בקרב עדות-המיורח כמו בגין, אין ספק שבהעדר מו"מ אחר ימלא הוא את החלל הזה כאשר יירד בגין מן הבמה.

מישרד-הביטחון עצמו מהווה עמדת-כוח אדירה. הוא חולש על מחצית תקציב-המדינה (מיליון סעיף החובות). הוא שולט על איזו פריה כבירה. יש לו היכולת לכפות את המאורעות הלאומיים על רצון המחזיק בו, בייחוד כאשר שר מצפצף על הנחיות ראש-הממשלה — כפי שעשה אר פעמים רבות בעבר.

הוא יכול להחמיר גבולות ליצור משכרים, לבצע פעולות מזוירות, שיוזקפו עיני הציבור לזכות השר.

בהירארכיה של ישראל, ש הביטחון הוא מס' 2 בממשלה, ש"החוק בארצות-הברית. שלוש ראשי-ממשלה (דויד בן-גוריון, אשכול ומנחם בגין) החזיקו ביזום גם את חיק הביטחון, כדי לנע את עלייתו של מתחזה מסוים לא יורם ארידור, לא יצא

את היעד הבא. ואז הוא מתחיל להילחם להשגתו באותם העקשנות, הוטרדות-המנות, הריכוז ה"מוחלט והדבקות-במשימה, שגילה בזמן שנלחם להשגת היעד הקודם. היעד הבא הוא, בני כספ: ראשות הממשלה.

יתכן שתהיה לו הסבלנות להמתין עד לירידתו של מנחם בגין מן הבמה — אך הדבר אינו בטוח כלל וכלל. הוא יכול לפתוח במערכת חתירה בלתי-פוסקת תחת מעמדו של בגין, כפי שעשה שר-הביטחון פרס לראש-הממשלה דאז. יצחק רבין, אין ספק שבגין, המכיר את אריק היטב, חושש מכך.

אין ספק שאריק יזון שמיים וארץ כדי להסיל את כל היריבים על ירושת בגין, וינסה להשתלט על תנועת

"דדו" אלעזר. הוא ניסה להפיל את מוטה גור. בתפקידו כיועץ ראש-הממשלה יצחק רבין ניסה להפיל את שר-הביטחון שימרון פרס, כדי לפנות את הדרך לשר אשר ימסור לו את תפקיד ה"רמטכ"ל.

יעד זה לא הושג. תחת זאת העלה שרון את מבטו אל המדרגה הבאה: תפקיד שר-הביטחון. הוא ניסה להשיג את התפקיד עם הקמת ממשלת-בגין ונכשל, הוא ניסה להשיגו אחרי שעזר וייצמן התפטר, וחסם את דרכו של כל מועמד אחר לתפקיד. בגין חסם אותו. עכשיו הוא חוזר להתקפה, והיעד בהישג-ידיו.

השבוע היה נדמה שחוק מהקמת ממשלת-אחדות-לאומית (ראה עמוד 35) אין דרך למנוע ממנו את ה"תפקיד. כל נסיון אחר יהיה הבעת איראמיון מוחץ באריק שרון — ויגרם למשבר חריף ביותר.

פינוי ימי

ש' המברכים על כניסתו של אריק שרון לתפקיד זה ביגלל סיבה אחת בלבד: שר-הביטחון הבא יהיה אחראי לפינוי חבלי-המית. אין אדם שייטיב לבצע זאת כמוהו.

הדבר ייכרה תהום בינו ובין ה"ימין הקיצוני, חברי-הבית — גוש-אמונים" התחיה ועוד. אך אין ספק שאריק יקדיש במיקרה זה את כל כוחו למיבצע זה. כפי שהוא עושה לגבי כל מיבצע שיוקרתו האישית תלויה בו.

שאלה מעניינת אחרת נוגעת ל"תקציב-הביטחון. במילחמתו רבת-השנים ברמטכ"לים ובשרי-הביטחון שחשמו את דרכו, הציע אריק קיצוצים דראסטיים בתקציב-הביטחון, בממדים שבעבר רק סיעת העולם הזה — כוח חדש בכנסת העזה להציעם. הוא טען כי קיצור צים אדירים אלה יגבירו את יערי לוח מערכת-הביטחון וישפרו את צה"ל.

הדבר נבע מרצונו להפיל את הרמטכ"לים — דדו, מוטה גור ו"רפאל איתן, ואת שר-הביטחון שימרון פרס ועזר וייצמן. אך ה"דבר גם נבע בלי ספק, מאמונתו בצידקת הדבר.

כשר-הביטחון ירצה אריק אז שרון לסק את רפאל ("רפול") איתן, שבו הוא רואה את יריבו, הוא ירצה למנות רמטכ"ל צעיר, שיו"שמע דו, כגון אביגדור ("אנוש") כ"נגל או דן שומי רון.

האם בתפקיד זה ימשיך להציע קיצוצים בתקציב-הביטחון — או להיפך, ישנה את עמדתו וידרוש את ההיפך?

שור דורסני

אך הבעיה העיקרית הכרוכה במינויו של אריק כשר-הביטחון חן אינה נוגעת כלל לתפקיד זה, אלא ליעד הבא.

זהו דרכו של אריק: ברגע ש"הוא משיג יעד אחד, הוא קובע

סיכות ביטחון

שמיר, לא יעקוב מדידור ואף דויד לוי יוכלו להתחרות עם אר כסזה יהיה שר-הביטחון. ואם חבירו כולם ביחד כדי לחסום דרכו של השור המסתער — קל ללודאי שאריק יפיל את כולם, ו"כבר עשה זאת בהצבעה במחזרות, לפני כמה שבועות בליל יתכן שמנהיגי חרות ירצו להכיר במציאות

אך אריק עצמו מכיר את זה. הוא יודע שיש לו ע"סוכיו כביר — וברגע ש"כנס לאחר מיושבת שר הביטחון, יקדיש ע"סא ממוצו העצום למיבצע וב"שני, בלתי-נראה וב"פוסק למימוש סיכויו זה.

החרות. יתכן כי כניסתו לתפקיד שר-הביטחון כבר מתווה את ההכרעה הסופית.

כי בידי אריק יהיו מאותו רגע יתרונות כבירים. שום מנהיג אחר בתנועת-החרות לא יהיה בעל יתרונות. דומים.

בבחירות 1981 הוכח כי לגבי סיכויי הליכוד יש חשיבות מכרעת לדמותו של המנהיג העליון. לא הליכוד ניצח, אלא בגין. הוא האיש שהביא את לגיונות, "עדות המיורח" לליכוד, והוא שגייס את הלהט הלאומני שהעלה את הליכוד ל"שילטון, ובייחוד בקרב הדור ה"צעיר.